

R E G É L Ő.

PESTEN vasárnap június 29^{kén} 1834.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csütörtökön. Fél évi díjja helyben képekkel 5 ft. boritéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Képek nélkül egy ezüst forinttal olcsóbb. Buda-pestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóírásnak egyes száma 24 kr; egyes kép 12 kr. p. p.

TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Egy duellum. *(Végzet.)*

Végre! — végre, mi történt az operaház játszó oldalán? Mester te könnyen kitalálható.

Hijában használá Eugen, ki csendes, vidám, és mosolygó vala, a' bátorság minden hazugságát, hogy szerelmét csendesítse, és az öregot megnyugtassa. Emma könnyekbe merülve, tekintete rettegéssel, és szeretettel teljesen kérdé Eugen szemeit, nem hivén mosolygásinak, mellyek őt sirásra fakaszták. — „Engem meggyaláztak — mondá magában Emma — ő engem imád, ő bátor, és érettem boszút áll. Milly szerencsétlen vagyok!“ Az atya hallgatólag és hasonló komolysággal kíséreté az ifiúnak tekintetét. Eugennak minden lelki jelenléte ellenére is az öregnek tapasztalása most kétségbe hozta az ifiú szerelmes érzésének valóságát. Azonban ez Emmának lábainál bizonyítá, hogy azon meggyalázás, mellyel batorzkodtak Emmát ama vakmerők illetni, engedelem-kérésre került, és minden abban maradt. Emma ezt százszor is ismételtette véle, és szive még se vidulhattott-meg reá, az öregnek pedig nem férhetett lelkéhez annak elhivése.

Tizenegyet ütött az óra; Eugen távozni készült, és a' reménynek egy sugára deríteni kezdé a' szerető leány homlokát, sőt maga az atya is nyugalmasabb leve, a' mikoron egy inas ennek egy igen sürgetős czédulát nyoma kezébe, mellyet egy ismeretlen személy éppen most hozott az uri lakba. Emma borzadozott; Eugen menni akart. De az öreg kinyitá a' levelet, és olvasta. „Maradjon!“ kiálta ő; és azonnal székére vissza rogyott a' sáppadt, remegő, haldokló, de Eugent kezénél fogó Emma.

„Ó minket megcsalt“ szólla az öreg, kezével fájdalmasan homlokát takarva.

„Ó meg fog vivni, azt jól tudtam“ mondá Emma, ki nek ajaki olly fonnyadtak levének, mint a' holt testé.

„Kisasszony meggunyoltatott — kiálta végre Eugen nemes boszútól hevülve — igen is gunyoltattál atyád oldala mellett, 's nyilvánosan karjaimon! Emma! Emma! szerethetnél-e egy bátorság, becsület nélküli embert?“

Emma felelni akart, és nem nyomhatott-ki melljéből egyebet sohajtásnál.

Atyja elvégzé a' czédula olvasását, nem hallotta ezen beszélgetést, és mondá komoly hangon:

„Uram! holnap reggeli hat órakor összejövetelének kell lenni a' fiatal erdőben olly két garázda emberrel, kiket igen megtisztelt, mikor nekik szemtelenségeiket felfedezte. — Vicomte d'O.....és de St..... M. ur lesznek tanúji, 's fegyvert a' gyepen fognak választani..... Látja az ur, hála az egeknek, engem jól értesítettek. Igazság-e ez?“

„Igen is uram! különben méltatlan volnék az urra. 's Emmára.....“

„Elég! ne kezdjünk újra hasztalan szó-váltást; én az urtól többé nem fogom kérdeni, mit szándékozik cselekedni; ismerem már bal hitelét, a' becsület-érzésről véleményét; tudja, mellyek az én elveim és meggyőződésém a' párviadalról; a' mi ítéletünk nem egyez-meg. Hanem hallgasson meg az ur, nekem igazam van, valamint az urnak is van igaza. Kegyednek szabad a' becsületérvést oda helyezni, hova tetszik, nekem is oda, hova alkalmazhatónak ítélem. — Kegyed ura életének, én is az vagyok, valamint leányomnak is. Az ur elszánta magát pár-harczba ereszkedni; és én elhatározám magamban, hogy ollyan vőm ne legyen, ki kész a' legelső garázda emberrel is mérközni, és ki becsületét kard hegyére teszi, mint aranyát a' játékos egy koczka-hajításra. Nem illy ifiú az, ki leányomnak férje leend.“

„Uram! Égre, földre kérem..... örökre megvagyok gyalázva ha.....“

„Nem uram! mert én se akarok meggyalázott vót. Mondjon-le a' duellumról, 's Emma az uré. Tisztelhetem-e jobban kegyedet, és adhatom-e annak nagyobb tanúját?“

„Uram! kegyed nem, de a' világ.....“

„Eugen! uraságod független, én atya vagyok. Az urnak becsület-érzése van, az nékem is van. Tekintsen leányomra; könnyeit, keserűségét vesse mértékre ön szeretetével lássa szerencsétlen! Ez elég, ha őt szereti. A' mi engem illet, hallgassa-meg utósó szavamat: vagy nem lesz duellum, vagy Emma se. Válasszon.“

Elvégezvén e' szavakat az öreg, leányának kezét fogá, és a' szálából kihuzta magával.

„Emma! — kiálta Eugen — te is kárhoztatsz emgem?“

Emma atyjának erőlködésétől magát vissza tartván, hátra fordult, és kezét Eugennek nyujtá. Sáppadtságán, könnyein, zavarjain keresztül ragyogott a' mosolygás; és milly tolmács vala ezen mosolygás! olly negédes és gyengéd volt az, mint azon ifú Görögé, ki sapkáját jegyese homlokára tűzte. „Eugen! Eugen!“ — mondá ő kúcsolt kezekkel; az ifúra tekintő szemei megrendítő kéjt sugárzának, és világos rózsza - szín ült arczára Hanem egy titkos hatalom bezará hirtelen ajakát; egy rettentő gondolat azonnal letörlé arczáról az ujult bibor színt; szónok - szemei homályba borultak, és fejét leereszté; keze nem meré többé az ifúét szoritni, és félénk remegő szóval mondá: „Eugen! fogadd atyám szavát én is tilton néked a' harczot.“ Most hirtelen elsiete az öregnek nyomai után, és kiment a' teremből.

Eugen leverve maradt, mozdulás nélkül mint kőszikla, vagy mintha mennykő sújtotta volna, vagy mintha lábai gyökereket vertek volna ott, hol őt Emma elhagyá. Belsőképp csak ezen szókat mondá, mellyek szívére ugy látszának esni, mint ólom-cseppek:

„Emmát birni! lemondani Emmáról!“ Kín, harcz, tusakodás, és kimondhatlan keserűség hasogatták ama képzeleteit, mikép válasszon a' szégyen, és Emma vesztese közt!

Azon éj, mellyen keresztül esett, borzasztó kínzása vala.

No mester! kezedet lelkedre tevén, az ifúnak helyében mit cselekedtél volna?

Hiszed, hogy az öreg nyilttan szóllott, és szavát tartani fogja?

Igen is, hiszen az ifúra bizta a' választást, és nem egyebet; 's ő azt tudta.

Illy eset, sátán barátom, igen kényes dolog; próbáld csak kitalálását Hanem végezz, siess; mert a' fatalis pillantat igen közel van.

Reggeli hét órakor Emmának atyja vicomte d'O. és de St. M. urak látogatását fogadta; ezek a' legsimultabb, hanem hideg, és vissza tartó hangon azt vivék hirül, hogy az össze jövetel meg nem történt.

Délkor Eugen az uri lakban megjelent. Az öreg legnyájasabb érzéssel fogadta, és neki kezét nyújtá.

Emma bájoló vonási megtarták még az éji sirást illető vonásokat. Eugen félénken közelített felé

Emma elpirult.

Estve köz társaság vala, 's mikor Eugen megjelent, az asszonyok mosolyogtak; Emma magát zavarban érezé; egy ifiú ember se közelített a' terem királynéja férjéhez; Eugen magában félre vonva maradt. Suttogtak a' legyezők alatt, csufolódva nevettek a' nagy székek megett. Ő végette volt-e ez? Emma el nem távozott a' pianótól, a' pulpitus eltakará arcát, szemeit soha fel nem veté. Már megszűnt dicsősége, és kevélysége, melyet az előtt szerelmére épített.

Ezután két nap mulva bál adatott. Itt a' sokaság közt megjelenni láttattak Emma előbbi kérőji, kiket Eugen távoztattott-el; és az ifiú tanácsosok újra rohantak elejébe fehér kesztyűs kezekkel. Azonban Eugennak még volt jusa az első contrétánczra. Fájdalom! alig vezeté Emmát helyére a' táncz-csoportban, melly hódító öltözetű, türhetlen gyönyörűségű virgongcz ifiakból állott, midőn Emmának vis-à-vis-jei egymás után mind eltűntek, helyeiket változtatták; és ki se találtatott volna, ki Emma és gavallérja előtt csak egy táncz-figurát tenne, ha csak véletlenül egy hét esztendő kis leány, és egy fiatal iskolás gyermek ott meg nem jelen vala. Ez talán éppen történetből esett így, hanem Emmára nézve az egész csak éles vonás, csipős gúny, és kegyetlen megvetés volt. A' bálnak bohós vigsága, azon ok nélküli nevetés, melly az ifiúság között felváltva történék, azon nem fontos szavak, mellyeket, kereszt-tánczokat tevén, egymás közt elszórtak az emberek egy nyugtalan figyelmes, 's kinzott szerelmesre nézve nem valának egyéb mint gúnyoló zaj. Eugen vala ennek tárgya; füle nem hallott egyebet zugásnál, nevetésnél, szemei csak gúnyoló mosolygással találkoztak

össze, Félelme valóság leve és Engennak feszült tekintete, valamint Emmának bizodalmatlansága őt meg nem csalták Eugen megaláztaték: milly szerencsétlen vala Emma! Ő elvoná magát minden több contretáncztól és Eugen? ő nem tánczolt többet, mert felszóllításakor már minden dáma meg vala hiva.

Másnap Emmának baja volt.

Másnap . . . Emmának feje fájt.

Másnap . . . látogatni volt.

Másnap . . . nem fogadhatott vendéget.

Másnap . . . Emma falura ment.

Asmodeus! a' mutató legvégső perczenetre jött.

Mester! jól látom a' szerencsétlen ifiú végre megérti, hogy a' becsület-ponját feláldozván a' szerelemnek, elveszté azt, kit szeretett. Ő kevély gyengéd, nemes, és tudja, hogy soha többé a' szerelem és becsület vissza nem térnek Ime éjfé! nézz ide!

Az óra ütött. Én nézni akarék, hanem egy hirtelen ijedés elfogá szívemet, hidegité véretem, és akaratom ellen behunytam szememet; de az óra még is ütött.

„Asmodeus! kiálték, azegekre kérlek, tartsd-meg ezen ifiút!“ . . . De utósó szavam előtt egy pattanás megrendité az uri lakot . . . Két kezemet arczomra vittem, rettegven e' borzasztó jelenet látásától. — Asmodeus hahotás nevetése kinyittatá szemeimet; ekkor ő mankójával engem illetvén minden eltűnt, és mi távul voltunk a' fatalis helytől.

No hát mester — mondá nekem a' sánta — mi véleményed van most a' duellumról? Kellett volna-e megvívni az ifiúnak? —

Igazán kellett volna, kétség kívül.

Jól van, tehát e' szerint szorosán véve az atya és leánya hibáztak, hogy őt tartóztaták.

Éppen nem; az öreg okos volt; a' párviadal, ezen méte!y gyalázatos, borzasztó! ez egy olly erkölcstelen tett, melly közelit a' vétkes gyilkossághoz.

Ám legyen ugy: és mind ezek után mi átaljában véleményed?

Véleményem?

Miképp fejezed-be?

Én bizonyomra nem tudom Hát te sántán?

K Ü L Ö N F É L E .

A z u n a l o m . Lehetetlen, hogy a' világon nagyobb kellemetlenség volna, mint az unalom. Ezt elüzni akarván legfurcsább és legfáradtságosb dolgokat vittek véghez az emberek, leginkább a' foglyok, kik még a' legkisebb foglalatosságtól is megfosztattak. Igen nevezetes példa a' többi közt ebben Pelisson, XIV-ik Lajos uralkodása alatt élt financz-tiszt, ki a' hires Bastille-ba jutott. Ő ezer gombos-tőt vett magának, 's azokat kamrájában szétszórván egytől egyig felszedegette. Másnap reggel a' fáradtságos keresés újra kezdődött; de az unalmat bizony felette homöopathicailag üzte-el.

„Járkáló gyermek-ispotály.“ Ezen név alatt — mint az éjszaki „Biene“ mondja — akar Pétervárában dr. Schaberski egy gyógyintézetet felállítani. Ő t. i. minden szülőket felszólít, hogy beteg gyermekeiket, de kiknek 7 esztendőn felül nem szabad lenni, hozzá vigyék. Ő mindennap, a' vasárnapot kivéve, kész tanácsával ingyen szolgálni. — Ő azt reményli, hogy ezen intézete hasonló leend ahhoz, mellyet ezelőtt Bécsben a' már most fájdalom! elhalt Dr. Gólicz alapított.

A' p è r z s a k i r á l y i f a m i l i a . Érdekes Feth Ali Schah mostani perzsa királynak familiáját közelebbről ismerni. A' tudósítás olly személyektől származik, kik legközelebb kereskedési foglalatosságok végett Teheranban valának, 's tudomásaikat hiteles forrásokból merítették. Feth Ali Schah harem-je a' rabnők és szolgálókkal együtt mintegy 1,200 asszonyt zár magában; familiája 445 fiúkból és 215 leányokból áll; unokáji és ősunokájival együtt mintegy 2,000-re mehet. Fijai közül Abbas Mirza 24 fiút és 26 leányt hagyott hátra; Hussein Ali Mirzának 70 és Scheich Ali Mirzának 68, a' többieknek kevesebb számmal vannak gyermekeik. Leányai közül 25 van előkelő országi tisztviselőknél férjnél. Ezen iszonyú nagy familiából még is csak 20 fiú 's három vagy négy unoka vesz részt a' kormány dolgaiban.

N é m a s z i n j á t s z ó k . Genfben nem régiben fiatal siket-némákból álló társaság nyilvános játékszíni mutatványokat adott. Ezen új nemű színészek jelenleg Lyonban vannak, későbbben Parisban lépnek-fel. Magából érthető, hogy csak közönségesen ismert darabokat képesek adni. Egyike előadásainak, melly legtöbb tetszést nyert „József viszonti megismerése testvérei által“ volt. — Taglejtéseiknek állásuknak és jeleiknek élénk, érzékeny, mindig igaz kifejezése, mint mondják, a' közönség legnagyobb részére felette szivre ható benyomást tett. Senki sem emlékezik, hogy valaha ehhez hasonlót láthatott volna. Minden egyéb néma-ábrázolók ezen valódi némák mellett csak ügyetlen statistáknak tartathatnak.

K ü l ö n c z b e t e g . Bizonyos Goudelin nevezetű toulouse-i kereskedő halála előtt 8 jegyzőt hivata magához 's kijelenté nekik, hogy unoka-öcsjét átaljános örökösének akarja kinevezni, de hogy testamentuma csak egy szóból álljon. A' jegyzők (notariusok)

mindnyájan állíták, hogy az lehetetlen volna, mert a' törvények-től megállapított formalitásokat meg kell tartani. „Kegyetek egyikem ért semmit is — monda a' beteg — én az egész testamentumot egy szófogással megcsinálom.“ Erre behivatá örökösét, 's neki ama zsákat, melyly ágya előtt állott, 's mindannyi törvényes czimjeit, irásait és szerződéseit magában foglalta, ezen szóval: „Tied“ átadá. — A' testamentum tehát még is törvényes volt, mert az illető bizonyságok előtt történt-meg.

Politikai elmebódultság. Egy Forster Károly nevű fiatal ember jelenleg angoly országban bódorogván azt képzeli magának, hogy ő Erzsébet angoly királyné volna. A' mint mondja, nem hisz eléggé ministerei tudósításainak, 's országát tulajdon magos személyében akarja beutazni. Azt hiszi, hogy Tilburyban 60,000 embernyi sereg táboroz, mellyel a' Spanyolokat megtámadhassa, mert a' Spanyolok ő ellene hadat indítottak, mivel ő a' spanyol királyhoz feleségül menni nem akart. Nem régiben egy Irlandival találkozott, kinek erősen meghagyta, hogy neki Tyrone gróf fejét elhozza, 's előre 20 font sterlinges banknotát nyujta neki. — Forster többeket bizonyossá tett, hogy se Leicester, se Essex iránt legkisebb vonzódást nem érez. E' mellett 100 font Sterling jutalmat tett-fel a' szegény Daniel O'Connell fejére 's ugy a' többiek fejére is, kik ezen pillanatban Irland békességét zavarják. A' szegényekhez igen leereszkedő, pénzt szór közökbe, 's azt akarja, hogy őt ugy tekintsék, mint a nyjokat. Mindig búskomollyá lesz, ha Skótzíára emlékezik, 's királyságának felét oda adná, ha Stuart Mariát ismét életre hozhatná.

Mulattató. 1) Az imént mult pesti vásárkor több falusiak is meglátogták Thalia budai templomát. Az öregbíró a' jegyzővel földszinre váltottak helyet. Más nap némely falubeliekkel találkozá: „Láttuk ám a' magyar komédiát — mondák — de az kár, hogy mind németül voltak öltözve.“ — „Az igaz — mond az öreg bíró, és még a' hely is csak nem egy forint volt!“ — „Már kihihetné azt el!“ — mondá egy harmadik — „mi szinte a' menyországban voltunk, 's még is csak öt garast fizettünk.“

2) Pesten a' fehér hajó nevű vendég fogadóban két vendég a' csömörről, melly kettőjek egyikét meglepé, beszélgetének. Hallván ezt egy fúrge pinczés, ki a' magyar nyelvben, mint hívé, már a' Donatuson is keresztül esett, — fúrge készséggel elszalad, 's hoz elejekbe két palaczk — csömöri bort.

Boldizs Benjamin.

Komoly rejtvény.

A' tavasz követje vagyok,
Palotám falakra
Épitem, mit ha elhagynak,
Vándorlok hév tájakra.

Előbbi rejtvény: 1) Holló. — 2) A' fokosnak, — 3) Mikor bojtorjános. — 4) A' szeretővel.

Kérelem. Elöttünk levén a' jövő félesztendőnek kezdete, a' t. olvasók ne terheltesseken e' folyóirat további megtartása iránt rendeléseiket mennél előbb megtenni. — Előre nem látott akadály miatt el nem készülhetvén azon műtárgy, mellyel még e' hónapban kedveskedni ohajtottunk volna, azt a' legközelebbi időre halasztjuk.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, uii utsza 612.